

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Alina Gałęzowska

Protokolant Aniela Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 r. w Środzie Śląskiej

sprawy z powództwa H. J.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powódki H. J. kwotę 20.000,00 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 24 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od strony pozwanej (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powódki H. J. kwotę 2.101,70 zł. (dwa tysiące sto jeden złotych siedemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powódka H. J. domagała się zasądzenia od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 20 000 zł wraz odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 24 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. oraz zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powódki kwoty 7120 zł wraz odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 24 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów pogrzebu zgodnie z art. 446 § 1 k.c., a także wniosła o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2417 zł. W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 17 stycznia 2002 roku na drodze publicznej nr (...) w pobliżu W. I. L. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym powodując nieumyślnie wypadek, w ten sposób że kierując samochodem ciężarowym marki R. numer rejestracyjny (...) z naczepą numer rejestracyjny (...) i przewożąc ładunek nienormatywny jechał z nadmierną i niedopuszczalną w takich przypadkach prędkością i niedostatecznie obserwował przedpole jazdy w wyniku czego potrafił jadącego w tym samym kierunku rowerzystę S. J. (1). Ponadto M. K. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym powodując nieumyślnie wypadek w ten sposób, że kierując samochodem marki V. (...) numer rejestracyjny (...) pilotując samochód ciężarowy marki R. numer rejestracyjny (...) z naczepą numer rejestracyjny (...) przewożący ładunek nienormatywny niedostatecznie obserwując przedpole jazdy i jadąc z prędkością niedostosowaną do pilotowania pojazdów nienormatywnych nie ostrzegł kierującego zestawem I. L. o jadącym poboczem w tym samym kierunku rowerzystę S. J. (1), w wyniku czego został on potracony przez samochód R.. Na skutek opisanego zdarzenia S. J. (1) brat powódki doznał obrażeń ciała, w wyniku których poniósł śmierć. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej sygn. akt II K 185/ 02 I. L. oraz M. K. zostali uznani za winnych popełnienia przestępstwa z artykułu 177 § 2 k.k. i skazani na karę dwóch lat pozbawienia wolności w zawieszeniu na trzy lata próby oraz wymierzono im karę grzywny jak również orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych

w ruchu lądowym na okres jednego roku z wyłączeniem kategorii B. Pojazd, którym kierował jeden ze sprawców zdarzenia I. L. w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej ze stroną pozwaną. Powódka reprezentowana przez (...) SA pismem z dnia 6 lutego 2015 roku zgłosiła stronie pozwanej roszczenie w kwocie 40 000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią brata oraz roszczenie w kwocie 7120 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu. Strona pozwana decyzją z dnia 23 kwietnia 2015 roku odmówiła uznania roszczeń powódki. Uzasadniając swoje stanowisko strona pozwana wskazała, iż w jej ocenie brak materiałów wskazujących na to, iż do naruszenia dobra osobistego doszło w wyniku popełnienia przestępstwa, uznała iż w tej sprawie upłynął trzyletni termin przedawnienia, a także uznała że brak jest podstaw do uwzględnienia zgłoszonego przez powódkę roszczenia ze względu na brak szczególnej więzi łączącej ją z bratem. Powódka nie zgadza się ze stanowiskiem strony pozwanej wskazując obszernie w uzasadnieniu pozwu na łączącą ją z bratem szczególnie bliską więź oraz cierpienie związane z jego śmiercią. W zakresie roszczenia dotyczącego zwrotu kosztów pogrzebu powódka wskazuje na następujące koszty poniesione w związku z organizacją pogrzebu brata: zakup trumny, przewóz zwłok oraz usługę pogrzebową w łącznej kwocie 2700 zł, opłata dla zakładu medycyny sądowej 450 zł, odzież 600 zł, opłata pobrana przez księdza za udzielenie pogrzebu 600 zł, opłata za miejsce pochówku na cmentarzu komunalnym 370 zł, koszt stypy 1900 zł, opłata za usługi organisty świadczone podczas ceremonii pogrzebowej 100 zł, zakup wieńców oraz kwiatów 200 zł, koszt transportu uczestników ceremonii pogrzebowej 200 zł. Powódka nie dysponuje jednak ze względu na upływ czasu rachunkami i fakturami z tytułu poniesionych powyżej wymienionych opłat. Żądanie zasądzenia odsetek od strony pozwanej od dnia 24 kwietnia 2015 roku uzasadnia faktem, że strona pozwana decyzją z dnia 23 kwietnia 2015 roku odmówiła uznania roszczeń, a tym samym pozostaje w opóźnieniu w zakresie zgłoszonej kwoty od dnia następnego.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, a także zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2417 zł. W uzasadnieniu strona pozwana potwierdziła, że w dacie wypadku z dnia 17 stycznia 2002 roku, skutkującego zgonem S. J. (1), sprawca posiadał u strony pozwanej obowiązkowe ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody wyrządzone osobom trzecim powstałe w związku z ruchem tych pojazdów na podstawie umowy ubezpieczenia, potwierdzonej polisą z okresem ubezpieczenia od dnia 1 grudnia 2001 do dnia 30 listopada 2002 polisa nr (...). Strona pozwana przyznała również, że pismem z dnia 6 lutego 2015 roku powódka zgłosiła szkodę z tytułu naruszenia dóbr osobistych w związku ze zgonem brata żądając kwoty 40 000 zł zadośćuczynienia oraz kwotę 7120 zł kosztów pogrzebu. Strona pozwana po analizie zgłoszonych roszczeń decyzją z dnia 23 kwietnia 2015 roku odmówiła zaspokojenia roszczeń powódki. Strona pozwana podtrzymuje decyzję odmowną i kwestionuje żądanie powódki, co do zasady zarzucając w jej przypadku, że nie doszło do naruszenia dóbr osobistych które uzasadniałoby przyznanie świadczenia na zasadzie art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. Zdaniem strony pozwanej śmierć poszkodowanego nie stanowi wystarczającej podstawy do żądania zadośćuczynienia w świetle powołanej przez powódkę podstawy prawnej. Nie samo bowiem zerwanie więzi podlega ochronie lecz negatywne skutki w postaci naruszenia dobra osobistego. Nie jest przy tym wystarczające powołanie się na poczucie smutku, bólu i tęsknoty po stracie bliskiej osoby. Istotne znaczenie mają nie okoliczności formalne ale faktyczne więzi zasługujące na miano najbliższej rodziny. Do grona osób najbliższych zalicza się przede wszystkim takie osoby, których sytuacja życiowa kształtuje się w pewnej zależności od zmarłego, a wymogu tego powódka nie spełnia. Od wielu lat przed wypadkiem powódka i zmarły nie zamieszkiwali razem, nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego, nie pozostawali w zależności materialnej ani osobistej. Powódka utraciła brata jako dorosła w pełni ukształtowana samodzielna osoba posiadająca własną liczną rodzinę, która okazuje jej wsparcie i pomoc. W dacie wypadku powódka była w wieku 44 lat zaś poszkodowany w wieku lat 48 i z natury rzeczy więzi rodzinne między rodzeństwem w tym wieku uległy rozluźnieniu, a ich kontakty ograniczyły się do spotkań okazjonalnych. Nadto zmarły nie był jedynym rodzeństwem powódki. Relacje powódki z bratem nie wykraczały ponad przeciętne i w świetle sytuacji rodzinnej powódki nie zasługują na uznanie ich za dobro osobiste i na rekompensatę zadośćuczynieniem za ich zerwanie. Niezależnie od powyższego strona pozwana zarzuca, że kwota 20 000 zł na rzecz powódki stanowi zadośćuczynienia rażąco wygórowane i nie usprawiedliwione przesłankami powołanego artykułu 448 k.c. Ustalając wysokość zadośćuczynienia sąd winien brać pod uwagę również fakt, iż od śmierci brata powódki upłynął znaczny

okres czasu, niemal czternastu lat. W zakresie zwrotu kosztów pogrzebu strona pozwana zarzucała, że poza kwotą 2700 zł z faktury VAT powódka nie udowodniła żądania odszkodowawczego. Zauważyć należy, że powódka bezpośrednio po szkodzie z dnia 17 stycznia 2002 roku zgłosiła pozwanemu szkodę z żądaniem odszkodowania i nie wskazała na jakikolwiek koszty poniesione w związku z pochówkiem. Powódka otrzymała wówczas od strony pozwanej kwotę 16 360 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej z art. 446 § 3 k.c. Twierdzenie w pozwie, że obecnie powódka nie dysponuje fakturami, rachunkami z uwagi na upływ czasu nie polega na prawdzie bowiem gdyby koszty pochówku we wskazanej wysokości powódka poniosła to oczywiste jest, że zostałyby one zgłoszone pozwanemu łącznie z innymi roszczeniami powódki bezpośrednio po szkodzie. W roku 2002 ceny za wskazane przez powódkę usługi i za przedmioty związane z pochówkiem kształtowały się na niższym poziomie niż sugeruje powódka. Strona pozwana zarzuca również, że powódka nie doznała szkody w kwocie 7120 zł z tytułu kosztów pogrzebu albowiem otrzymała zasiłek pogrzebowy ZUS, który wynosił w 2002 roku kwotę 4305, 98 zł, roszczenie zatem powódki zostało zaspokojone do kwoty otrzymanego od ZUS świadczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 stycznia 2002 roku na drodze publicznej nr (...) w pobliżu W. I. L. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym powodując nieumyślnie wypadek w ten sposób, że kierując samochodem ciężarowym marki R. numer rejestracyjny (...) z naczepą numer rejestracyjny (...) i przewożąc ładunek nienormatywny jechał z nadmierną i niedopuszczalną w takich przypadkach prędkością i niedostatecznie obserwował przedpole jazdy w wyniku czego potrafił jadącego w tym samym kierunku rowerzystę S. J. (1), który wskutek doznanych obrażeń ciała poniósł śmierć. Ponadto M. K. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym powodując nieumyślnie wypadek w ten sposób, że kierując samochodem marki V. (...) numer rejestracyjny (...) pilotując samochód ciężarowy marki R. numer rejestracyjny (...) z naczepą numer rejestracyjny (...) przewożący ładunek nienormatywny niedostatecznie obserwując przedpole jazdy i jadąc z prędkością niedostosowaną do pilotowania pojazdów nienormatywnych nie ostrzegł kierującego zestawem I. L. o jadącym poboczem w tym samym kierunku rowerzyście S. J. (1), w wyniku czego został on potrącony przez samochód R. i na skutek doznanych obrażeń ciała poniósł śmierć. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej sygn. akt II K 185/02 I. L. oraz M. K. zostali uznani za winnych popełnienia przestępstwa z artykułu 177 § 2 k.k. i skazani na karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na trzy lata próby oraz wymierzono im karę grzywny, jak również orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres jednego roku z wyłączeniem kategorii B.

Dowody: akt oskarżenia z dnia 29 czerwca 2002 r. k. 14-18

pismo Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej sygn. akt II K 185/02 k. 12

Pojazd, którym kierował jeden ze sprawców zdarzenia I. L., w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody wyrządzone osobom trzecim powstałe w związku z ruchem tych pojazdów na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej ze stroną pozwaną, potwierdzonej polisą z okresem ubezpieczenia od dnia 1 grudnia 2001 do dnia 30 listopada 2002 polisa nr (...).

Okoliczność bezsporna

Powódka reprezentowana przez (...) SA pismem z dnia 6 lutego 2015 roku zgłosiła stronie pozwanej roszczenie w kwocie 40 000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią brata oraz roszczenie w kwocie 7120 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu. Strona pozwana decyzją z dnia 23 kwietnia 2015 roku odmówiła uznania roszczeń powódki. Uzasadniając swoje stanowisko strona pozwana wskazała, iż w jej ocenie brak materiałów wskazujących na to, iż do naruszenia dobra osobistego doszło w wyniku popełnienia przestępstwa, uznała iż w tej sprawie upłynął trzyletni termin przedawnienia, a także uznała że brak jest podstaw do uwzględnienia zgłoszonego przez powódkę roszczenia ze względu na brak szczególnej więzi łączącej ją z bratem.

Dowody: pismo (...) SA z dnia 6 lutego 2015 roku,

decyzja (...) Zakładu (...) z dnia 23 kwietnia 2015 . w aktach szkody nr (...)

Powódka w związku z organizacją pogrzebu brata na zakup trumny, przewóz zwłok oraz usługę pogrzebową wydatkowała łącznie kwotę 2700 zł.

Dowód: faktura Vat nr (...) k. 19

Powódka w związku z pochówkiem brata otrzymała zasiłek pogrzebowy ZUS, który wynosił w 2002 roku kwotę 4305,98 zł.

Okoliczność bezsporna

S. J. (1) był jednym z dwóch braci powódki starszym od niej o 4 lata. W dzieciństwie powódka zawsze czuła oparcie w starszym bracie, który stawał w jej obronie oraz opiekował się nią podczas nieobecności rodziców. Powódka zawsze mogła liczyć na jego bezinteresowną pomoc. Spędzała z bratem wolny czas oraz dzieliła z nim wspólne zainteresowania. Chodzili na wspólne wycieczki. Brat zachęcił powódkę do czytania książek, którymi wzajemnie się wymieniali. Powódka mieszkała w rodzinnym domu razem z bratem przez pewien czas również po założeniu przez nią własnej rodziny. Powódka zostawiała pod opieką brata swoje dzieci. S. J. (2) zabierał dzieci powódki na wycieczki rowerowe, uczestniczył w ich wychowaniu. Brat powódki był kawalerem. Nie mając własnych dzieci całą miłość do dzieci przelewał na dzieci powódki. Po wyprowadzeniu się przez powódkę z rodzinnego domu powódka nadal utrzymywała z bratem częsty kontakt, widywali się co najmniej dwa, trzy razy w tygodniu. Powódka zamieszkała w odległości kilku kilometrów od swoje rodzinnego domu, w którym pozostał wraz z matką S. J. (1). Brat często spędzał z powódką i jej rodziną dni wolne, nocował po pracy. Powódka przyjeżdżała wraz z rodziną na każdy weekend do mamy i brata. Mąż powódki darzył jej brata wielką sympatią. Pomagał mężowi powódki w wyborze i kupnie samochodu. Brat powódki pomagał powódce przy cięciu drzewa oraz innych pracach fizycznych. Powódka spędzała wraz z bratem każde święta jak również inne uroczystości rodzinne. Powódka darzyła brata bezgranicznym zaufaniem traktowała go jak najbliższego członka rodziny. Nie było między nimi kłótni i sprzeczek. Powódka miała z nim lepszy kontakt niż z drugim z braci, który zerwał kontakty z rodziną powódki.

Dowody: zeznania świadka H. B. k. 62

zeznania świadka K. J. k.62

przesłuchanie powódki D. J. k 62

W chwili śmierci S. J. (1) miał 48 lat natomiast powódka miała wówczas 44 lata. O tragicznej śmierci brata powódka została poinformowana przez mamę w rozmowie telefonicznej. Powódka była roztrzęsiona, nie potrafiła racjonalnie rozumować, nieustannie myślała o tragicznej śmierci brata. W związku z negatywnymi emocjami odczuwała fizyczny ból. Dramatycznym momentem dla powódki była identyfikacja ciała brata. W pamięci powódki do dnia dzisiejszego pozostał widok jego zwłok. Powódka przeżyła załamanie. Po śmierci brata nieustannie rozmyśla o jego tragicznej śmierci. Przez długi czas po śmierci brata powódka nie była w stanie powrócić do normalnego funkcjonowania w codziennym życiu. Towarzyszyło jej przygnębienie, nie była w stanie odczuwać radości płynącej z życia. Stan ten trwał przez ponad rok. Powódka do dnia dzisiejszego rozmyśla o bracie oraz jego tragicznej śmierci. Po śmierci brata stan zdrowia matki powódki uległ pogorszeniu, wskutek czego powódka musiała zaopiekować się chorą matką, która trzy lata temu zmarła. Bolesne wspomnienia związane z tragiczną śmiercią brata pojawiają się w myślach powódki w wielu sytuacjach. W związku z tym powódka nadal bywa smutna i zamyślona. Takie uczucia pojawiają się również w trakcie świąt oraz innych uroczystości rodzinnych, który brat był nieodłącznym uczestnikiem. Powódka co najmniej raz w miesiącu odwiedza miejsce pochówku brata na cmentarzu w Ś., przy którym zapala znicze i rozmyśla. Brat S. pojawia się w snach powódki. Powódka regularnie ogląda fotografie z wizerunkiem brata oraz nagrania wideo z jego udziałem odczuwając dotkliwie jego stratę.

Dowody: zeznania świadka H. B. k. 62

zeznania świadka K. J. k.62

przesłuchanie powódki D. J. k. 62

Powódka ma obecnie 57 lat. Ma własne dzieci oraz męża. Z zawodu jest technikiem odzieżowym. Obecnie zatrudniona jest w C. w B. na stanowisku pracownika produkcji. Zarabia około 2.000 zł miesięcznie.

Dowód: zeznania świadka K. J. k.62

przesłuchanie powódki D. J. k 62

Powyższe ustalenia faktyczne zostały poczynione na podstawie dowód z dokumentów urzędowych i prywatnych oraz zeznań świadków H. B. i K. J. i przesłuchaniu powódki, które Sąd uznał za spójne, logiczne a przez to wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie powódka wiązała swoje roszczenie o zadośćuczynienie z naruszeniem dobra osobistego w postaci zerwania więzi rodzinnych, wynikających ze śmierci brata w wypadku komunikacyjnym z dnia 17 stycznia 2002 r. Strona pozwana przyznała, że ponosi odpowiedzialność za skutki powyższego wypadku drogowego na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, niemniej jednak zakwestionowała swoją odpowiedzialność co do zasady, jaki i co do wysokości.

W ocenie Sądu, nie ulega wątpliwości, że śmierć osoby najbliższej jest niezwykle dotkliwym i tragicznym wydarzeniem dla najbliższych członków rodziny zmarłego. Rodzina i wzajemne więzi rodzinne są źródłem szczęścia i wpływają na poczucie bezpieczeństwa osób bliskich poprzez wzajemne wspieranie się w różnych sytuacjach życiowych, uczucia łączące osoby bliskie, dzielenie radości i smutków, wzajemnych doświadczeń. Bez wątpienia indywidualne relacje poszczególnych członków rodziny związane są z określoną osobą i stanowią więź rodzinną, będącą dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. i art. 24§1 k.c.

Między stronami istniał spór, czy w związku ze śmiercią osoby najbliższej (brata) w dniu 17 stycznia 2002 r. przysługuje powódce roszczenie z tytułu zadośćuczynienia za ból i cierpienie związane z tym faktem. W ocenie Sądu, powódka jest uprawniona do dochodzenia zadośćuczynienia z powyższego tytułu. Wprawdzie dopiero na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 1996 r., nr 114, poz. 542) z dniem 03 sierpnia 2008 r. do obowiązującego porządku prawnego został wprowadzony przepis art. 446§4 k.c. statuujący roszczenie o zadośćuczynienie dla najbliższych członków rodziny zmarłego za doznaną krzywdę wskutek śmierci osoby najbliższej w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, niemniej jednak nie wyklucza to dochodzenia zadośćuczynienia na innej podstawie prawnej związanej z naruszeniem dobra osobistego, jakim jest więź rodzinna. Powyższa okoliczność ma w niniejszej sprawie o tyle istotne znaczenie, iż śmierć brata powódki w wypadku komunikacyjnym nastąpiła w dniu 17 stycznia 2002 r., czyli przed wprowadzeniem do porządku prawnego art. 446§4 k.c., który nie może mieć zastosowania w przypadku roszczenia powódki. Ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego dopuszcza jednak dochodzenie zadośćuczynienia przez osoby bliskie w związku ze śmiercią osoby najbliższej przed dniem 03 sierpnia 2008 r. na podstawie przepisów o ochronie dóbr osobistych. Sąd w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 13 lipca 2011 r., sygn. akt III CZP 32/11, z którego wynika, że sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24§1 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Ponadto Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 marca 2012 r., sygn. akt I CSK 314/11 wyjaśnił, że w stanie prawnym sprzed dnia 3 sierpnia 2008 r. spowodowanie śmierci osoby bliskiej mogło stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków

rodziny zmarłego i uzasadnić przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi bowiem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i art. 24 k.c.

Zgodnie z art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Na podstawie art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Dobra osobiste to szczególnego rodzaju wartości o charakterze niemajątkowym ściśle związane z osobą ludzką, określające jej byt, pozycję społeczną i determinujące jej odrębność fizyczną i psychiczną, które jednocześnie są powszechnie akceptowane w społeczeństwie i przez dany system prawny. Przepis art. 23 k.c. zawiera tylko przykładowy katalog dóbr osobistych i możliwe jest objęcie ochroną prawną również innych dóbr osobistych w nim nie wymienionych. Jak wskazano powyżej, jednym z dóbr osobistych, jest również prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi rodzinnych.

Zadośćuczynienie jest szczególną formą naprawienia niemajątkowej szkody na osobie (krzywdy) stanowiącej rodzaj rekompensaty pieniężnej za doznane przez osobę pokrzywdzoną czynem niedozwolonym cierpienia fizyczne lub psychiczne i powinno ułatwić przewyciężenie przez nią ujemnych przeżyć psychicznych. Pomimo tego, że przepisy prawa nie określają szczegółowo kryteriów, jakimi należy kierować się przy ustalaniu wysokości należnego świadczenia z tytułu zadośćuczynienia, to jednak w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i doktrynie prawa zostały wypracowane pomocne wskazówki pozwalające na dokonanie odpowiednich ustaleń. Biorąc pod uwagę niewymierny charakter szkody niemajątkowej, zadośćuczynienie stanowi swoiste wynagrodzenie osobie poszkodowanej przeżytych cierpień psychicznych i fizycznych, przy czym wysokość takiego świadczenia powinna stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość jednakże nie nadmierną w stosunku do rozmiaru doznanej krzywdy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2000 r., III CKN 582/98). W przypadku wyrządzenia krzywdy skutek naruszenia dóbr osobistych wysokość odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia powinna być ustalona przy uwzględnieniu rodzaju dobra, które zostało naruszone oraz charakteru, stopnia nasilenia i czasu trwania doznawania, przez osobę, której dobro zostało naruszone, a także ujemnych przeżyć psychicznych takiej osoby. Istotne znaczenie ma również stopień winy osoby naruszającej dobra osobiste oraz cel, który zamierzała osiągnąć podejmując działania wyrządzające krzywdę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2006 r. I CSK 159/05).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, że śmierć brata powódki w wypadku komunikacyjnym z dnia 17 stycznia 2002 r. spowodowała naruszenie jej dobra osobistego w postaci prawa do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi rodzinnych. Z przesłuchania powódki oraz zeznań świadków H. B. i K. J. wynika, że powódka była bardzo związana z bratem, ich wzajemne relacje były bardzo dobre, ze względu na niewielką różnicę wieku powódka spędzała z bratem wiele czasu, dzielili wspólne zainteresowania i mieli wspólne plany. Powódka mogła zawsze liczyć na pomoc i wsparcie brata. Bez wątplenia nagła i niespodziewana śmierć brata była dla powódki tragicznym i traumatycznym wydarzeniem, spowodowała głęboki ból i cierpienie, poczucie straty i pustki. Powódka bardzo przeżyła śmierć brata, nie mogła pogodzić się z jego stratą, bardzo rozpacziała z powodu utraty brata. Niewątpliwie powódka wskutek przedwczesnej śmierci brata i przerwania istniejących z nim więzi rodzinnych doznała krzywdy, która uzasadnia przyznanie jej zadośćuczynienia. Nie można podzielić stanowiska strony pozwanej, że względu na posiadanie przez powódkę własnej rodziny, dobro osobiste powódki wskutek nieszczęśliwej śmierci brata nie zostało naruszone. W ocenie Sądu, zasądzenie w niniejszej sprawie kwoty 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia nie będzie również wygórowane, mając na uwadze upływ czasu, jaki minął od tragicznej śmierci S. J. (1) i emocji, jakie ten fakt wciąż u powódki wywołuje. Powódkę łączyła z bratem szczególnie bliska więź, odbiegająca od przeciętnych tego typu relacji.

Odsetki ustawowe od kwoty zadośćuczynienia zostały zasądzone, na podstawie art. 481§1 i §2 k.c., od dnia 24 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku

z dnia 14 kwietnia 1997 r. (II CKN 110/97) i w wyroku z dnia 28 czerwca 2005 r. (I CK 7/05), że świadczenie z tytułu zadośćuczynienia ma charakter bezterminowy i przekształcenie go w zobowiązanie terminowe następuje po wezwaniu dłużnika do jego wykonania przez wierzyciela. W związku z tym, że żądanie konkretnej kwoty zadośćuczynienia na rzecz powódki zostało wystosowane do strony pozwanej w chwili zgłoszenia szkody, zaś ostateczna decyzja strony pozwanej w przedmiocie odmowy wypłaty zadośćuczynienia została wydana w dniu 23 kwietnia 2015 r., to niespełnienie świadczenia, oznaczało popadnięcie pozwanego towarzystwa ubezpieczeń w opóźnienie z płatnością i tym samym wymagalnością roszczenia odsetkowego.

Sąd oddalił powództwo w zakresie żądania zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powódki kwoty 7120 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 24 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów pogrzebu zgodnie z art. 446 § 1 k.c. wobec nieudowodnienia wysokości roszczenia. Sąd podzielił stanowisko strony pozwanej, że poza kwotą 2700 zł z faktury VAT nr (...) powódka nie udowodniła żądania odszkodowawczego. Zeznania świadka K. J. oraz dowód z przesłuchania powódki okazały się niewystarczające dla ustalenia wysokości kosztów poniesionych przez powódkę w związku ze śmiercią S. J. (1). Zauważyć bowiem należy, że dowody te pozostawały ze sobą w sprzeczności, nadto pozostawały w sprzeczności również z twierdzeniami pozwu, w zakresie sum wydatkowanych na poszczególne kategorie wydatków związanych z pochówkiem. Istotne znaczenie dla ustalenia wysokości poniesionej przez powódkę szkody majątkowej ma również okoliczność otrzymania przez powódkę zasiłku pogrzebowego z ZUS, który wynosił w 2002 roku kwotę 4305, 98 zł. W konsekwencji należało uznać, że roszczenie powódki zostało zaspokojone do kwoty otrzymanego od ZUS świadczenia.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu oparto na podstawie art. 100 k.p.c. zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Powódka wygrała proces w 73 %, koszty, jakie poniosła w związku postępowaniem to kwota 3773 zł. (1356 zł opłata od pozwu, 2417 zł koszty zastępstwa procesowego). Strona pozwana wygrała proces w 27 % a koszty, jakie poniosła na ten cel wynoszą 2417 zł. (koszty zastępstwa procesowego). Powódka zobowiązana była zatem do zwrotu stronie pozwanej kwoty 652,59 zł (27 % z 2417 zł.) natomiast strona pozwana na rzecz powódki kwoty 2754,29 zł. (73 % z 3773 zł.), dlatego ostatecznie Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2101,70 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu, o czym orzekł w pkt III sentencji wyroku.